

אמרי שפר אוסף 'רנ'
מתוך "ליקוטי שמואל"
מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com

אומרת הגמרא (סנהדרין כז:): " וְכָשְׁלוּ אִישׁ בְּאָחִיו ", ודרשין: איש בעוון אחיו, מלמד שבני ישראל כולן ערבים זה בזה, ונענשין איש בעוון אחיו, ע"כ.

אי אפשר שמוסרי התורה לא יהיו מושלמים במידות טובות, כיון שכדי להיות תלמיד חכם לא מספיק לדעת את התורה אלא צריך גם להיות בעל מידות טובות (הגר"א קוטלר, משנת רבי אהרן ג', י"ז).

אין אנו יודעים מהו הטוב והנכון לנו. ייתכן ש-ה' יחליט שדווקא דבר רע הוא הטוב והנכון, אולם אנו בוטחים בו שהוא יודע מה שהוא עושה. כיוון שאין האדם יודע אם יקרה לו טוב או רע, יש לכל אדם לגיטימציה מלאה לדאוג, וחובה גמורה להתאמץ ולהשתדל להצליח במעשיו. (רבנו בחיי אבן פקודה בספרו "חובות הלבבות").

אין להתענות בפסח שני. וכן אם חל תענית בה"ב ביום זה, אין מתענים בו.

אכזבה היא פריבילגיה של מי שנקט את כל אמצעי הזהירות. כשאתה עשית כל שביכולתך, אי-אז מותר לך להתאכזב. ואילו במקום שבו אנחנו סומכים על משהו שהוא ככל הנראה לא לגמרי אמין, אין לך הפריבילגיה להתאכזב.

אבל על אביו ואמו: אפשר לנחם עד שנה לאחר מכן אין לנחם כדרכו אלא יאמר לו תתנחם (שו"ע יור"ד שפה ב).

אם נפלו כמה ספרים, ויש שיהוי וטורח להגביה כל ספר בפני עצמו, יעשה ערימה מהספרים על גבי קרקע, ואחר כך יגביה כולם. (פתחי תשובה, יור"ד, סימן רפ"ב, ס"ק ז')

אמרה חשובה 'לעולם לא יעלה בית ספר על רמת מוריו!'

אמר רבי יהושע העשיל ה'אוהב ישראל' מאפטה: רק הקב"ה יאה התואר 'אוהב ישראל' ולא לנו, בני האדם, כי גם הגדול באהבת ישראל בבני אדם אינו אוהב את גדול הצדיקים כפי שהקב"ה אוהב את גדול הרשעים.

בדרך למעלה, זכור את אלה שהיו איתך למטה, כי בדרך למטה תצטרך אותם שוב"...

"בית ראשון נחרב על עזבם את תורת, ובית שני נחרב בעוון שנאת חנם". "בעוונות הרבים, האסון הנורא הזה נגרם בגלל ריבוי שנאת חנם שיש היום ובגלל רפיון בלימוד התורה ה' יצילנו ההם המעכבים את הגאולה. צריכים להתחזק כולם ולהוסיף בלימוד התורה ולתקן את מעשינו באהבת חנם." (מרן הגאון רבי שלום כהן שליט"א)

בכלל ישראל תמיד היו חילוקי דיעות, בתורה, בהשקפות החיים, בדרכי עבודת השי"ת, בדרכי החיים, ובכל מיני דברים אחרים באופן שכולם עכ"פ צריכים להיות מיוסדים ע"פ התורה, כולם אהובים כולם ברורים, וכשם שאין פרצופיהם שווים כן אין דעותיהם שווים, ויתכן שכך יהיה עד לעתיד לבוא. אבל אין שום סיבה שהחילוקים יגרמו לזלזול, שנאה, וקנאה, ריחוק ופירוד לבבות בין בעלי הדיעות, אדרבה, כל אחד צריך להבין שהעולם בנוי על זה שיש שינויים בין כל אדם ואדם ואין השתוות קיומם אלא שינויים הם קיומם, וכיבואר.

במה שאומרים דברי ניחומים "המקום ינחם אתכם" או מן השמים תנוחמו" [כמנהג בני ספרד] אע"פ שלא ניחמו בשום דברי נחמה כיון שמברכים אותו ומבקשים עבורו שהמקום ינחם

אותו, הקב"ה משפיע עליו שפע נחמה ובזה מקימיים מצוות נִחום (אהבת חסד סימן שעו דברי ספורים שעו א.)

במעמד הר סיני בקש הקב"ה את ההר הנמוך ביותר לתת עליו את התורה. ולכאורה, אם היה לקב"ה עניין שמקום נתינת התורה יהיה נמוך ככל האפשר, מדוע הר נמוך, יכול היה הקב"ה לתת את התורה במקום שהוא מישור, לא הר כלל! ונראה מכך, שהר מוכרח היה להיות! שכן על מנת לקבל את התורה חייב אדם לטפס, לעלות, במישור לא נותנים תורה. לתורה לא זוכים בלי מסירות נפש, בלי הקרבה, בלי טיפוס ועליה. [הגאה"צ רבי נסים יגן זצ"ל. נתיבי אור]

בסליחות "ותצילנו מכל גזירות קשות – " הצילנו נא מהגזירה הנראה שיש לנו 'קושיות' כלפי מעלה חלילה...

בפסוק נאמר (שמות י', כ"ג): לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו, יש לרמז, אם אצל האדם מתקיים הפסוק "לא ראו איש את אחיו", הוא אינו חושב מהשני, רק מעצמו, הרי זה סימן ש"ולא קמו איש מתחתיו" – הוא אינו "איש", ער איז נישט קיין מענטש, שכן הסימן לאנושיות של האדם – מענטשליכקייט – הוא הרחמנות והדאגה לזולת, וזהו מה שאמרו חז"ל (מס' יבמות דף ס"א ע"ב): אתם קרויים אדם ואין עכו"ם קרויים אדם, כי הם אינם חושבים אחד מהשני, ורק אצל בני ישראל אשר המה רחמנים בני רחמנים, בהם ישנה המציאות הזאת של לחשוב אחד מהשני...

בצאתנו ממצרים עדיין היינו בלי תורה, ואדם בלי תורה משול לבהמה, לכן מביאים אנו קרבן המורכב משעורים שהן מאכל בהמה. בחג השבועות, בו אנו מציינים את יום קבלת התורה, מביאים אנו מנחה מיוחדת בשם "שתי הלחם", מנחה זו עשויה מחיטים, שהן מאכל אדם, להראות שכעת אנו יכולים להיקרא בני אדם.

בקונטרס "ההרוגה עליך" של כ"ק מרן האדמו"ר ה"נתיבות שלום" מסלונים זיע"א, מבאר, כי אין קיום לבריאה כאשר מהרהרים ושואלים על הנהגת הבורא. כל תכלית הבריאה היא כלשון המשנה "כל מהשברא הקב"ה, לא ברא אלא לכבודו", שהקב"ה הוא הטוב, ומדרך הטוב להיטיב לברואיו. ואם מקשים על הנהגת הבורא, הרי זה סותר את כל תכלית הבריאה, וממילא אין קיום לעולם, והוא יהפוך לתוהו ובוהו.

גם במה שביניכם לבריות תעשו שלום, ותמחלו איש את רעהו בל תהיה ביניכם קנאה ושנאה ותחרות (האלשיך הקדוש)

גם כשיש אבל יחיד המנהג העולם לומר "המקום ינחם אתכם בלשון רבים". והטעם: על פי דברי הרמב"ם (הלכות אבל פרק יד הלכה ז) שניחום אבלים הוא חסד גם עם המתים נמצא שמנחם את הנפטר וגם את האבל ולכן אומר אתכם בלשון רבים.